WE DOEN HET SAMEN

KINDERRECHTENNU | NEDERLANDS GENOOTSCHAP VAN KINDERBURGEMEESTERS

Projectplan Kinderparticipatie in de gemeente

- KinderrechtenNU in de klas
- Verkiezing Kinderrechtenambassadeur van de school
- Kindergemeenteraad en Kinderburgemeester

De gemeente slaat een brug tussen opvoeding, jeugdgezondheidszorg, onderwijs, zorg en bescherming, burgerschap en democratie. Het implementeren en het borgen van kinderrechten en kinderparticipatie is het gevolg.

Auteurs:

Datum:

'KinderrechtenNU in de klas' is samen met kinderen ontwikkeld.
Auteursrechtelijke bescherming: I-depot nr. 9730 Willemijn Dupuis-Tombrock
©Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling (2009) KvK nummer 27360675, ANBI-status
KinderrechtenNU (KRNU) en Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters (NGKb)
Investeren in kinderparticipatie is de basis voor een preventief inclusie-beleid.

Inhoud

Inleiding....3
Uitgangspunten....3
Doel en doelgroep....3
Het programma Kinderdemocratie in de gemeente....4
Doelen....4
Workshop 'KinderrechtenNU in de klas'....4
Leren participeren....5
Kinderdemocratie in de gemeente....5
Inbedding in bestaande programma's en samenwerkingsverbanden....6
Burgerschapsvorming....6
Wet publieke gezondheid & Jeugdwet....6
Sociale cohesie....6
Passende en effectieve beleidsvorming....6
Lopende programma's....7
Stappenplan per gemeente....8
Fase 1....9
Fase 2....9
Fase 3....9
Fase 4....9
Fase 5....10
Fase 6....10
Fase 7....10
Fase 8....Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Wetenschappelijk onderzoek....11
Randvoorwaarden....12
Planning....12
Begroting....13

Inleiding

In 1995 heeft Nederland het VN Kinderrechtenverdrag geratificeerd. Het verdrag bestaat uit 54 artikelen, die voor ieder kind gelden om veilig, gezond en kansrijk op te groeien. Het gaat om voorzienings-, beschermings- en participatierechten en is preventief bedoeld. Het verdrag staat boven de Grondwet.

Uitgangspunten

KinderrechtenNU (KRNU) biedt een praktisch instrumentarium om kinderen te laten participeren in hun eigen leefomgeving, te leren omgaan met hun omgeving. We werken op basis van drie centrale uitgangspunten:

1. "Leren door te *doen*". Kinderen laten *ervaren*, op een speelse, natuurlijke wijze, hoe het is om je eigen leven en leefomgeving in kaart te brengen, erover te praten, aan te geven als het even niet zo goed gaat of als er iets ontbreekt en samen met volwassenen die je vertrouwt oplossingen te zoeken. Interventies op maat.

2. "We doen het samen". Met onze aanpak, instrumentarium en kennis willen we een katalysator zijn die de brug slaat tussen onderwijs, opvoeding, jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp, jeugdbescherming, burgerschapsvorming en jeugdbeleid. Daarmee worden relevante lokale organisaties sterker met elkaar verbonden en in staat gesteld om, in samenwerking met kinderen en elkaar, kinderen effectiever te ondersteunen.

3. "Kinderparticipatie in de democratie". Samen leren door te mogen oefenen. Kinderen ontwikkelen burgerschapsvaardigheden en belangrijke waarden voor de democratie: hoe gaan we met elkaar om, hoe zorgen we voor elkaar en hoe kunnen we elkaar helpen en welke keuzes maak ik/ maken we samen. Wat is van mij, wat is van jou, wat is van ons samen en hoe gaan we daar mee om.

We weten dat leren participeren het fundament is voor gezondheid en welzijn in een democratische samenleving. Wij denken dat kinder*rechten* beginnen bij kinder*participatie:* van kinderen zelf horen we of voorzieningen en bescherming genoeg en toereikend zijn. Door de actieve betrokkenheid van kinderen bij hun eigen rechten, is het pas écht mogelijk om te oefenen met democratisch burgerschap.

Doel en doelgroep

KinderrechtenNU (KRNU) levert een bijdrage aan het duurzaam implementeren van kinderrechten in Nederland. We richten ons specifiek op kinderen in de bovenbouw van het primair onderwijs (9-12 jaar). In deze levensfase staat de ontwikkeling van het eigen ik en het verbaal uitdrukken van emoties centraal. Daarnaast verbreden kinderen in deze leeftijd hun 'sociale horizon': ze leren zich te verplaatsen in anderen en worden bewust van verschillen en overeenkomsten met klasgenoten.

In het primair onderwijs (PO) vinden we bovendien, vergeleken met het voortgezet onderwijs (VO), meer *diversiteit:* leerlingen van alle niveaus ontmoeten elkaar. Dit biedt kansen om de school te benutten als speeltuin voor het ontwikkelen van burgerschapsvaardigheden en het bespreekbaar maken van alle onderwerpen die het kinderrechtenverdrag bevat. Het is een belangrijk deel in de opvoeding van kinderen.

En opvoeden doen niet alleen ouders, ook onderwijs speelt hier een rol in. Dus daar moet ook aandacht zijn voor opvoeden en met name de op gebied van socialisatie en persoonsvorming.[1]

Het programma "Kinderdemocratie in de gemeente"

De workshop 'KinderrechtenNU in de klas' vormt de basis van ons programma. Om het thema kinderrechten duurzaam te verankeren, zorgen we voor uitbreiding naar lokaal niveau: een verdieping van kinderparticipatie naar de gemeentelijke leefomgeving. Hiervoor hebben we een keuzemenu ontwikkeld.

Doelen

Doelen Kinderen

- moeten ontdekken wat en hoe het praten is over zichzelf en wat praten is met elkaar;
- moeten leren ontdekken, respecteren en beschermen eigen en elkaars (digitale) grenzen;
- moeten weten om in het leven nooit meer te vergeten, dat ze er nooit alleen voor staan, als Tools for life!

Het is een investering in de volgende generatie!

Doelen Beleid

- Het eigen verhaal van kinderen wordt centraal gesteld in beleidsvorming voor kinderen;
- Kinderen spelenderwijs duurzaam bewust maken van hun rechten en in de loop van de ontwikkeling en ook van de bijbehorende plichten;
- Kinderen leren participeren in en eigen verantwoordelijkheid nemen voor leven en leefomgeving;
- Het bevorderen van (democratisch) burgerschap.
- Zorgen dat het kind dat vraagt om hulp niet 'losgelaten' wordt, zorg voor borging en opvolging;
- De samenwerking tussen kind, onderwijs, opvoeding, jeugdgezondheid en jeugdhulp op een natuurlijke manier versterken;
- Zorgen voor het verkorten van de keten en de tijd in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, armoede, kindermantelzorg, pesten en ernstige gevolgen van scheidingen.

Workshop 'KinderrechtenNU in de klas'

Onze kernactiviteit vormt de workshop 'KinderrechtenNU in de klas'. Deze workshop, bedoeld voor groep 6 en 7 van de basisschool, is ontwikkeld samen met verschillende professionals uit de praktijk en de wetenschap en op basis van jarenlange ervaring in de samenwerking met kinderen. Eén van de hoekstenen van deze workshop vormt de Kinderrechtenchecklist, een samen met kinderen en deskundigen gemaakte vertaling van het kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. Van belang daarbij is de manier waarop we deze Kinderrechtenchecklist inzetten (voor kind, ouder en professional) [2]. Wij bieden namelijk geen lespakket aan waarin we kinderen vertellen over hun rechten en democratisch burgerschap.

[1] https://www.nji.nl/nl/Opvoeden-Achtergronden-Definitie/Opvoeding
[2] https://kinderrechtenproof.nl/

We denken dat dit geen blijvend effect sorteert. We nodigen kinderen uit zelf actief na te denken en eigen initiatief te nemen als het gaat om wat zij nodig hebben of te kort komen om veilig, gezond en gelukkig op te groeien. En dat gaat dan om hun rechten. We geloven dat deze aanpak helpt om een kind ook in de toekomst eigen regie te laten nemen.

Leren participeren

In de interactieve workshop van KinderrechtenNU gaan kinderen zélf, onder begeleiding van professionals, op speelse wijze in gesprek over wat ze nodig hebben om gezond, veilig en kansrijk op te groeien. Het doel is dat zij zelf hun eigen leven en leefomgeving in kaart brengen. En ook dat zij leren om hierover te praten en het aan te geven als er iets ontbreekt. Daarbij geven we nadrukkelijk mee dat zij samen met volwassenen die ze vertrouwen, oplossingen kunnen zoeken. Zij maken nader kennis met de schoolprofessionals en deze leren de kinderen beter kennen.
Op deze manier leren zij over hun voorzienings- en beschermingsrechten in de eigen leefomgeving en ook hoe ze hier zelf actief iets aan kunnen veranderen. Democratisch burgerschap en kinderparticipatie krijgen zo een (logische) plek in de eigen leefwereld van het kind.

> “Participatierechten zijn het voorportaal voor de naleving van voorzienings- en beschermingsrechten. De kinderen moeten zelf kunnen laten horen of voorzieningen en bescherming voldoende en toereikend zijn.”

Kinderdemocratie in de gemeente

Met de workshop KinderrechtenNU als basis, kan de stap gezet worden naar het project Kinderparticipatie in de gemeente. KinderrechtenNU, de gemeente, onderwijs en de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) slaan hierbij de handen ineen.

> “Op tijd leren participeren is het fundament voor gezondheid, de participatiesamenleving en de democratie: dáárom kinderparticipatie.”

Verschillende partijen in de school hebben de taak zorg te dragen voor de veiligheid en gezondheid van kinderen. Door kinderen uit te nodigen mee te denken, mee te praten over, een eigen mening te vormen en daarover in gesprek te gaan met anderen, keuzes te maken en beslissingen te nemen, leren zij te participeren en verantwoordelijkheid te nemen. Participatie zorgt voor meer betrokkenheid, eigenwaarde en sociale cohesie. Het bevordert het gevoel dat het kind de eigen omgeving kan beïnvloeden (actief burgerschap). Zij mogen gaan ervaren wat vertrouwen in mensen betekent, hoe dat voelt en gaan het belang ervan begrijpen. Zo merken leerlingen dat wat zij zeggen en doen verschil maakt en zullen ze zich meer betrokken voelen bij de maatschappij en de gemeente.

Voor de gemeente bieden we het keuzemenu ‘Kinderparticipatie: de schakel naar democratie’ (zie bijlage). Afhankelijk van het doel en de keuze voor duurzaamheid van het beleid kan een eigen invulling worden gekozen. Wanneer de gemeente kiest voor daadwerkelijk participeren van de kinderburgemeester en Kinderraad, dan leidt KRNU een Kinderrechtencoach van de Gemeente op. Voor de hand ligt dat deze een beleidsmedewerker is uit de sector Jeugd van het sociaal domein. Deze coach kan snel schakelen met collega’s betreffende het hele terrein waarover de Kinderburgemeester adviseert of vragen stelt. Haar/zijn taak is ook het begeleiden van de Kinderburgemeester en de Kinderraad en het vormen van een contactpunt richting college B & W, collega’s binnen het sociaal domein en de scholen en in het bijzonder de leerlingen uit de bovenbouw.

> “De rechten van het kind eisen een nieuwe ethiek die de geestelijk gezonde ontwikkeling van een kind als mens en burger vooropstelt.”

Inbedding in bestaande programma’s en samenwerkingsverbanden

Burgerschapsvorming

Door aan de slag te gaan met ‘KinderrechtenNU in de klas’ wordt op een laagdrempelige en positieve manier aandacht besteed aan wat ieder kind nodig heeft om veilig, gezond en gelukkig op te kunnen groeien. KinderrechtenNU in de klas is hierbij een invulling van de Wet op sociale veiligheid op school. Alle onderwerpen uit het kinderrechtenverdrag, waaronder ook de moeilijke, worden en blijven bespreekbaar. Deze manier van burgerschapsvorming sluit aan bij de Wet op het Primair Onderwijs, de kerndoelen Burgerschap.

Wet publieke gezondheid & Jeugdwet

KinderrechtenNU is tevens een preventieve invulling van de Wet publieke gezondheid en van de Jeugdwet. KRNU laat de kinderen de kinderrechten doorleven, door kinderen hun eigen leven en leefomgeving voor zichzelf in kaart te laten brengen, daarover van binnenuit te leren praten en aan de bel te leren trekken als zij hulp nodig hebben. Door te werken met KRNU maken de kinderen kennis met alle zorg die geboden wordt in en rond de school.

Sociale cohesie

Verschillende partijen in de school hebben de taak zorg te dragen voor de veiligheid en gezondheid van kinderen. Door kinderen uit te nodigen mee te denken, mee te praten over, een eigen mening te vormen en daarover in gesprek te gaan met anderen, keuzes te maken en beslissingen te nemen, leren zij te participeren en verantwoordelijkheid te nemen. Participatie zorgt voor meer betrokkenheid, eigenwaarde en sociale cohesie. Het bevordert het gevoel dat je je eigen omgeving kan beïnvloeden en leert ervaren dat je er niet alleen voor staat (actief burgerschap).

Passende en effectieve beleidsvorming

Door actief te luisteren naar ieder kind krijgt een gemeente de kans om van hen te horen of voorzieningen en bescherming genoeg en toereikend zijn om veilig, gezond en gelukkig te kunnen opgroeien. De inbreng,

die vaak vol zit met eyeopeners, kan gebruikt worden voor het vormgeven en versterken van het (preventieve) aanbod voor kinderen en ouders. Interventies kunnen op die manier op maat worden aangeboden.

Lopende programma's

Het programma van KinderrechtenNU biedt een goede basis voor de programma's van de overheden zoals:

- Democratie in Actie, Ministerie van Binnenlandse Zaken
- Geweld hoort nergens Thuis, Ministerie Veiligheid en Justitie en Ministerie Volksgezondheid, Wonen en Sport
- Ieder Kind geïnformeerd; ontwikkeling monitoren en opvolging op maat; preventie en positieve gezondheid, Ministerie Volksgezondheid, Wonen en Sport
- Kinderarmoede: Samen voor alle kinderen, Ministerie van Sociale Zaken
- Burgerschap op de Basisschool; sociale veiligheid op school, Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschappen
- Met andere ogen, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Beweging van preventie naar potentie, Child Friendly Cities Nederland

‘Als je met het eigen verhaal van kinderen bij ouders komt, gaat de deur open. Als je met je eigen vermoeden komt, blijft de deur vaak dicht.’

‘Ik dacht dat ik mijn klas goed kende!’, vertelde een leerkracht na afloop van het gesprek met leerlingen, nu heb ik een veel beter beeld van de kinderen.’

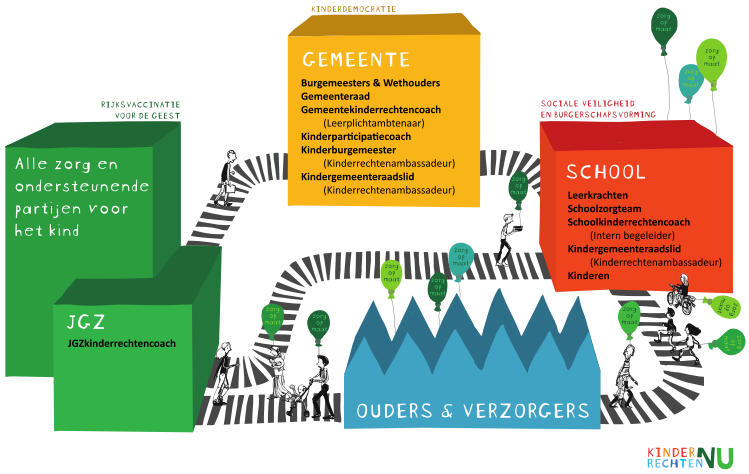
‘Per jaar worden 119.000 kinderen mishandeld. In de afgelopen 10 jaar hebben we dit getal ondanks veel inspanningen niet naar beneden gekregen. We zeggen ‘kinderen hebben een stem…, maar kunnen zij hun stem zelf gebruiken om ons te vertellen dat het niet zo goed gaat in hun leven? Zouden we daar verandering in moeten brengen?’

‘Het zou mooi zijn als kinderen zich geen leerling voelen op school maar kind die als het ware schoolvaders en -moeders hebben…. Zo sprak Eberhart van der Laan: Burgemeesters wees ook burgervader – burgermoeder voor de kinderen.’

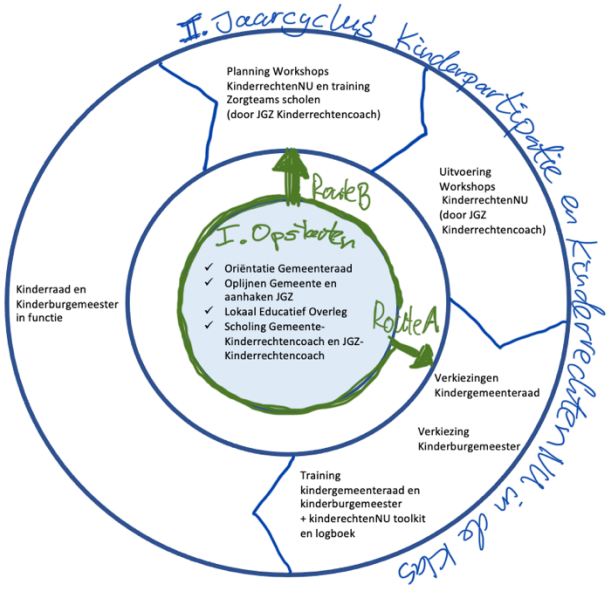
Stappenplan per gemeente

De taken van het onderwijs en gemeentes zijn de laatste jaren ingrijpend veranderd. Onderwijs en gemeentes werken steeds nauwer samen als het gaat om jeugdigen. Toch loopt dit niet overal even soepel en is er ook nog veel te winnen. Met KinderrechtenNU slaan we de brug tussen jeugdgezondheidszorg, onderwijs, ouders en gemeente: de thematiek raakt automatisch het werk en de belangen van alle betrokkenen. Voor de participerende professionals en de kinderen zorgt dit voor verbinding en draagvlak. Zij vinden elkaar, kunnen elkaar adviseren en helpen. KinderrechtenNU verbindt in de klas *cure* en *care*.

In de samenwerking en overlegvormen tussen deze partijen moeten kinderen áltijd voorrang krijgen, vinden wij, met hun eigen stem. Bijgaande infographic geeft onze (unieke) aanpak weer:

Het implementeren van deze samenwerking verloopt, zoals hierna beschreven, stapsgewijs. KRNU draagt zorg voor de implementatie en vormt de schakel tussen de verschillende betrokken partijen.

I. Opstartfase

a. Oriëntatie Gemeenteraad

KRNU heeft inmiddels al talloze contacten met gemeenten, daardoor is het waarschijnlijk niet nodig om extra te werven. KRNU benadert de griffie van de gemeente met het Keuzemenu. De griffie deelt het Keuzemenu met de Raad en op uitnodiging van de gemeenteraad houdt KRNU een presentatie aan de raad en/of ambtenaren/commissie op het terrein van participatie/jeugd/onderwijs.

b. Oplijnen Gemeente organisatie en aanhaken Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Het bestuur van de gemeente wordt door KRNU uitgebreid geïnformeerd over het doel en de aanpak van het project. De gemeente informeert en overtuigt het regionaal JGZ Management.

c. Lokale Educatieve Agenda (LEA)

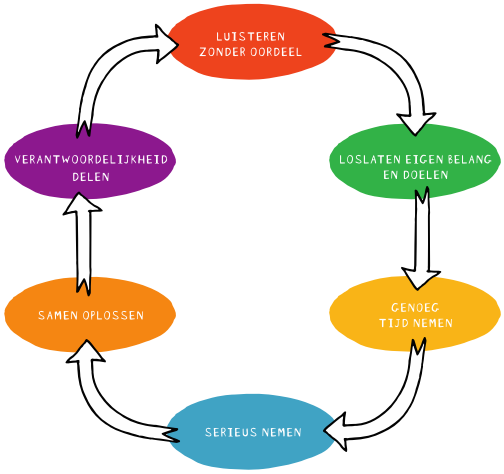
De gemeente draagt er zorg voor dat het project op de agenda komt van het lokale educatief overleg. Dit overleg heet vaak LEA-overleg. LEA staat voor Lokale Educatieve Agenda; het betreft een overleg tussen kinderopvang, schoolbesturen en gemeenten met als doel onder meer het tegengaan van (sociale) segregatie en het bieden van gelijke kansen. Jaarlijks moeten zij zich hierover verantwoorden aan de Inspectie van het Onderwijs (art. 167, Wet Primair Onderwijs). Met dit project wordt concrete en meetbare stappen gezet die meegenomen kunnen in de gemeentelijke verantwoording. Voor deze pilot is voorwaarde dat alle scholen (100%) in de gemeente meedoen.

d. Voorbereiding en scholing Gemeentekinderrechtencoach en JGZkinderechtencoach

KRNU geeft scholing met betrekking tot de verschillende functies:

- Gemeentekinderrechtencoach (beleidsmedewerker) – begeleidt de kinderburgemeester en de kinderraadsleden en is spil in de contacten tussen gemeente, JGZ en onderwijs;
- JGZkinderrechtencoach (lokale medewerker JGZ) – traint het schoolteam, voert workshop KinderrechtenNU in de klas uit op de basisscholen en ouderhoudt contact met de Schoolkinderrechtencoach.

De training van een halve dag staat vooral in het teken van het aanleren van vaardigheden. JGZkinderrechtencoaches worden extra alert gemaakt om op de juiste wijze het gesprek aan te gaan met de kinderen door het aan de hand te nemen van de Kinderparticipatiecirkel, anders dan een participatieladder. KRNU fungeert als vraagbaak voor de coaches na de training.

'Het is een mooi moment voor de JGZ om hun netwerk uit te breiden.'

II. Jaarlijkse cyclus Kinderparticipatie en KinderrechtenNU in de klas

Twee routes

Er zijn twee routes waarlangs de jaarlijkse cyclus kan worden opgestart.

- Route A. Dit is de route welke we voor deze pilot adviseren. Daarin starten we met de voorbereiding van de verkiezing van de Kindergemeenteraad en de Kinderburgemeester (september 2021). In het voorjaar daarna volgen dan de workshops 'KinderrechtenNU in de klas' welke weer een extra fundament leggen voor de volgende verkiezingen in september.
- Route B. Gemeenten kunnen ook een route kiezen om voorjaar 2022 de jaarcyclus te starten met de workshops 'KinderrechtenNU in de klas'. Vervolgens volgen de verkiezingen van Kindergemeenteraad en Kinderburgemeester.

In het navolgende beschrijven we Route A.

Verkiezing Kinderraad en Kinderburgemeester

Per school worden verkiezingen gehouden voor een leerling uit groep 7 die namens de school zitting neemt in de Kindergemeenteraad. Vanuit de Kindergemeenteraad wordt een Kinderburgemeester gekozen. Om het ambt van kinderburgemeester en het lidmaatschap van de kindergemeenteraad een stevig fundament te geven en een draagvlak te creëren onder alle kinderen uit de gemeente worden zo veel mogelijk, liefst alle basisscholen betrokken bij de verkiezingen. KRNU heeft een draaiboek voor de verkiezingsprocedure beschikbaar.

Voor de toekomst: Kinderdemocratie in Actie:
Tweede Dinsdag van September Kindergemeenteraadsverkiezing

Training Kindergemeenteraad en Kinderburgemeester

Kandidaten kindergemeenteraad en kinderburgemeesters worden bij een eerste bijeenkomst aan elkaar geïntroduceerd en krijgen een basistraining in 'kinderrechten en kinderparticipatie'. De KRNU-toolkit voor de gemeente bevat een Logboek voor Kinderburgemeester (zie Keuzemenu), een gouden gids voor de kinderen en hun begeleider.

Kindergemeenteraad en Kinderburgemeester in functie

De leden van de kindergemeenteraad ontmoeten elkaar regelmatig (10-12 x per jaar). De Gemeentekinderrechtencoach leidt de kinderen door een vaste agenda met open agendapunten en notuleert. Uiteraard staan de aandachtspunten die de kinderen aandragen en belangrijke vraagstukken uit de gemeente centraal, maar minstens zo belangrijk is de vernieuwende insteek van kinderparticipatie: van informeren over rechten en plichten naar het leren aan te geven en te formuleren wat kinderen nodig hebben om veilig en gezond op te groeien.

De Kindergemeenteraad krijgt daarnaast toegang tot het online Platform van de Kinderburgemeesters en zijn eigen online raadszaal en kan dus ook virtueel bij elkaar komen. Deze online zittingen kunnen ook openbaar zijn. De Kindergemeenteraden krijgen de gelegenheid om zelf digitaal vragen voor te leggen aan de kinderen en scholen in de gemeente.

De opbrengsten van dit eerste jaar van Kindergemeenteraad en Kinderburgemeester delen we met de vijf ministeries BZK, VWS, OCW, VenJ en SZW. Op die manier kan de overheid de leefwereld van kinderen vanuit hun eigen omgeving volgen.

Planning Workshops KinderrechtenNU en training Zorgteams scholen

De Gemeentekinderrechtencoach maakt in samenwerking met de jeugdgezondheidszorg afspraken met de betrokken basisscholen in de gemeente. De JGZkinderrechtencoach traint en informeert vervolgens het schoolzorgteam (professionals die in de school actief zijn met betrekking tot zorg zoals de leerkrachten van de betreffende groepen, de intern begeleider, de maatschappelijk werker, de jeugdhulpverlener, de directeur). Op deze manier worden zij voorbereid op de workshop ‘KinderrechtenNU in de klas’.

Uitvoering Workshops KinderrechtenNU

De workshop op school (1,5 uur in de klas en direct aansluitend 0,5 uur de bespreking van de bevindingen). Na een centrale inleiding door de JGZkinderrechtencoach gaan kinderen uiteen in groepjes van 5 tot 6. Onder begeleiding van één van de volwassenen brengen zij zelf onder woorden over wat zij nodig hebben om gezond en veilig op te groeien. Hier wordt het KinderrechtenNUspel bij gebruikt. Aan het eind van de workshop vult ieder kind zelfstandig de KinderMeldcodekaart in met personen waar zij naar toe zouden gaan als zij hulp nodig hebben. De kinderen samen vullen de Sociale Kinderkaart van de school in.

> De JGZkinderrechtencoach JGZ neemt de regierol in het bespreken van de input uit de workshop. Hij/zij zorgt voor opvolging. Het (preventieve) aanbod in en rond de school voor kinderen en ouders wordt afgestemd om op de uitkomsten. Belangrijk accent is dat het kind zelf wordt betrokken bij het zoeken naar een oplossing.
>
> De Schoolkinderrechtencoach is altijd aanwezig bij de workshop en maakt duidelijk dat de kinderen altijd terecht kunnen bij hem/haar met hulpvragen. En dat wordt door korte bezoekjes in de klas gedurende het schooljaar herhaald.

Kinder*rechten* beginnen bij kinder*participatie:* van kinderen horen we of voorzieningen en bescherming genoeg en toereikend zijn.

Wetenschappelijk onderzoek

Om de werkwijze te valideren wordt een onderzoeksvoorstel voorbereid met het Verwey-Jonker Instituut, TNO, de Hogeschool Utrecht, lectoraat Jeugd en de Erasmus Universiteit.

Randvoorwaarden

- De gemeente stelt een kinderrechtencoach aan (KRNU-profielschets), die wordt getraind door KRNU en die de kindergemeenteraad vanuit gemeente begeleidt (0,6 - 0,8 fte). Hij of zij heeft de contacten met de scholen en is wegwijs gemaakt met het digitale platform. Hij of zij heeft contact met de coördinator-JGZkinderrechtencoach.

- De coördinerende JGZkinderrechtencoach traint de jeugdverpleegkundigen die aan scholen verbonden zijn. Hij of zij is door KinderrechtenNU getraind en houdt contact met KRNU.

- KRNU zorgt ervoor dat uitwisseling van ervaringen plaatsvindt met de andere JGZ-regio's en zorgt voor activiteiten in het kader van deskundigheidsbevordering. Voor de Kinderrechtencoaches is een aantal uren (dagdeel) nascholing per jaar verplicht.

- De JGZkinderrechtencoach werkt nauw samen met de Schoolkinderrechtencoach. De laatste kan altijd beroep doen op de expertise van de JGZ.

- De JGZ heeft de menukaart met interventies die thuishoren in het onderwijs, in de opvoeding, en in de gezondheidszorg.

Planning 2021 - 2023

Wanneer	Wat	Wie
Juni – Augustus 2021	• Werving en selectie pilot-gemeenten (loopt reeds); • Overeenkomst met zes gemeenten (convenant) • Afstemming met TNO en Verweij Jonker inzake onderzoek.	KRNU Projectleiders, In afstemming met BZK
Juli – augustus 2021	• Formeren van de werkgroepen per pilotgemeente: Projectbegeleider en gemeentekinderrechtencoach, de leerplichtambtenaar coördinerende JGZkinderrechtencoach; een schoolkinderrechtencoach en vertegenwoordiger Eigenkracht Centrale	Projectleider en begeleidingsgroep
Tweede Dinsdag van September	• Landelijke Kindergemeenteraadsverkiezing	Gemeentekinderrechtencoach
Eerste zaterdag van Oktober	• Landelijke Dag van Kinderburgemeesters • Centrale aftrap Platform Kinderburgemeesters	BZK KRNU
Okt – Dec 2021	• Opleiden Kinderrechtencoaches Gemeente en JGZ	KRNU Projectleiders
Jan-Mei 2022	• Training schoolzorgteam en aanstellen Schoolkinderrechtencoach	JGZkinderrechtencoaches scholen

	• Aansluitend uitvoeren van de workshops KinderrechtenNU en evaluatie	

Wanneer	Wat	Wie
juni 2022	• Voorbereiden verkiezingen Kindergemeenteraad en Kinderburgemeester (nieuwe schooljaar sept.) school op basis van KRNU-draaiboek	KRNU Projectleiders
Tweede Dinsdag van September 2022	• Verkiezingen Kindergemeenteraadslid uit groep 7 per school (Kinderrechtenambassadeur van de school)	Gemeentekinderrechtencoach en leerkracht groep 7
Sept/okt 2022	• Introductiedag Kindergemeenteraadsleden bij de gemeente • Verkiezingen Kinderburgemeester en voorbereiding installatie	Gemeentekinderrechtencoach
Nov 2022	• Installatie Kindergemeenteraadsleden en Kinderburgemeester door burgemeester van de eigen gemeente • Daarbij: aftreden 'oude' Kindergemeenteraad en Kinderburgemeester	Gemeentekinderrechtencoach
Nov 2023	• Installatie nieuwe Kindergemeenteraad en Kinderburgemeester: hierna worden de jaarlijkse tradities voortgezet.	Gemeentekinderrechtencoach & Schoolkinderrechtencoach Burgemeester/ wethouders
Dec 2023	Evaluatie en formuleren voorstellen vervolg. Eindverantwoording subsidieverstrekker.	Begeleidingsgroep en projectleider

Zie ook de Handreiking:
https://bit.ly/2VOdguY '*Kinderparticipatie de schakel naar democratie*', pagina 18.

Begroting

Voor de gemeente zijn de kosten voor deelname aan deze pilot opgebouwd uit twee hoofdelementen:

1. Kinderparticipatie: ondersteuning bij verkiezing en functioneren van Kindergemeenteraad en Kinderburgemeester zoals hierboven omschreven. Kosten hiervoor zijn gespecificeerd in het Keuzemenu.
2. KinderrechtenNU in de klas, voor de basisscholen in de gemeente, voorbereid en uitgevoerd door de JGZ Kinderrechtencoach. Het is aan de JGZ en de gemeente om met elkaar afspraken te maken over de kosten die de JGZ hiervoor in rekening brengt. Dit zal een kwestie van maatwerk zijn, aangezien dit afhangt van het aantal scholen en klassen. Op de achtergrond ondersteund KinderrechtenNU de JGZ middels opleiding en advies. Of en hoe de JGZ deze kosten doorberekend aan de gemeente/ scholen is aan de JGZ.

Bijlage 1. Keuzemenu ‘Kinderparticipatie de schakel naar democratie’

Bijlage 2. Wat bieden we de school?

Wat bieden we de school?	
Workshopbegeleiding	JGZprofessional (door KRNU opgeleid voor deze workshop)
Materiaal	Toolkit voor de Schoolkinderrechtencoach • Werkplan & Stappenplan workshop KRNU in de klas • Rad van Kinderrechten • *Kinderrechtenchecklist-kind* • *Kinderrechtenchecklist-ouder* met begeleidende informatie voor de ouders • *Kinderrechtenchecklist-professional* • KinderMeldcodekaart • Sociale Kinderkaart Kinderdemocratie, stappenplan verkiezing Kindergemeenteraadsleden
Deskundige scholing/begeleiding	Kinderrechtencoach op school (door JGZ i.s.m. KRNU)
Aansluiting bij het curriculum:	Wettelijke opdracht (art. 8, 3e lid, Wet Primair Onderwijs) a) gaat er mede van uit dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving, b) is mede gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie, en c) is er mede op gericht dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten. Kerndoelen voor Burgerschap: Kerndoel 36: De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger. Kerndoel 37: De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen. Kerndoel 38: De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Bijlage 3. Wat bieden we de jeugdgezondheidszorg?

Wat bieden we de jeugdgezondheidszorg?	
Workshopbegeleiding	JGZ-professional (door KRNU opgeleid voor deze workshop)
Materiaal	Toolkit 'Schoolkinderrechtencoach' • Draaiboek & Stappenplan workshop KRNU in de klas • KinderrechtenNUspel • *Kinderrechtenchecklist-kind* • *Kinderrechtenchecklist-ouder* • *Kinderrechtenchecklist-professional* • KinderHulpcodekaart • Sociale Kinderkaart Logboek voor Kinderburgemeester Draaiboek Kinderdemocratie
Deskundige scholing/begeleiding	Kinderrechtencoach op school (door KRNU)
Aansluiting bij wettelijke gemeentelijke opdracht:	Jeugdwet Wet Publieke Gezondheid

Bijlage 4. Opties voor gemeente

	1	2	3
Rol Kinderburge-meester	• Ceremoniële rol	• Ceremoniële rol • Adviesrol	• Ceremoniële rol • Adviesrol • Voorzitter Kindergemeenteraad
Rol gemeente	Kinderburgemeester uitnodigen voor activiteiten binnen de gemeente	Kinderrechtencoach/ begeleider gemeente Faciliteren installatieproces	Kinderrechtencoach/ begeleider gemeente Faciliteren installatieproces
Aanbod KRNU	• Deelname Landelijke Dag van Kinderburgemeesters • Logboek voor Kinderburgemeesters • Passieve toegang tot (online) Platform voor Kinderburgemeesters	• Deelname Landelijke Dag van Kinderburgemeesters • Logboek voor Kinderburgemeesters • Toolkit Kinderdemocratie • Basistraining Kinderrechtencoach Gemeente • Jaarlijkse nascholing Kinderrechtencoach Gemeente • Actieve toegang tot (online) Platform voor Kinderburgemeesters (o.a. voor overleg met andere kinderburgemeesters)	• Deelname Landelijke Dag van Kinderburgemeesters • Logboek voor Kinderburgemeesters • Toolkit Kinderdemocratie • Basistraining Kinderrechtencoach Gemeente • Jaarlijkse nascholing Kinderrechtencoach Gemeente • Actieve toegang tot (online) Platform voor Kinderburgemeesters (o.a. voor overleg met andere kinderburgemeester • Virtueel samenkomen met andere scholen

De samenwerkende partijen delen het doel, de voortgang en de uitkomsten van de pilots zorgvuldig met gemeenten, jeugdgezondheidszorg, schoolbesturen, scholen en andere betrokken partijen om kennis te borgen.